

Ковенько Н.Ф., Ковальчук О.М., Лебедин А.М.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

Дослідження нормативної документації зі стандартизації медичної допомоги хворим на бронхіальну астму в Україні

alla_leb7@ukr.net

Вступ. Згідно з даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) різноманітні прояви алергічних реакцій і захворювань, реєструються у 8-25 % населення. При цьому протягом останніх десяти років утримується тенденція до їх зростання. Згідно з даними офіційної статистики, близько 50 % жителів країн Європи мають симптоми алергії, серед яких 30 % – діти. Найбільш поширеними алергічними захворюваннями є бронхіальна астма, алергічний риніт та дерматит. Поширеність цих захворювань становить: дерматит – 0,86 %, бронхіальна астма – 0,48-0,5 %, алергійний риніт – 0,54 %.

Серед дітей віком від 5 до 17 років астма є однією з основних причин пропуску шкільних днів. У 2013 році це становило понад 13,8 млн. пропущених навчальних днів. 9,8 % жінок мають астму порівняно з 6,1 % чоловіків. Жінки частіше помирають від астми, ніж чоловіки. Хлопчики частіше хворіють на астму, ніж дівчата 8,4 % хлопчиків мають астму порівняно з 5,5 % дівчат.

Згідно статистичних даних в м. Харкові в 2018 році вперше виявлено хворих на бронхіальну астму – 185 випадків серед дорослого населення, 5 підлітків і 268 дітей.

Мета дослідження. Провести дослідження нормативної документації зі стандартизації медичної допомоги хворим на бронхіальну астму в Україні.

Матеріали та методи. В роботі застосовувались методи: історичний, логічний, структурний аналіз.

Отримані результати. Наказом Міністерства охорони здоров'я (МОЗ) України 08 жовтня 2013 № 868 затверджений уніфікований клінічний протокол первинної і вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги при бронхіальній астмі. Клінічний протокол був розроблений відповідно до Методики розробки та впровадження медичних стандартів медичної допомоги на засадах доказової медицини, та затверджений Наказом МОЗ України від № 751 «Про створення та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної

допомоги в системі Міністерства охорони здоров'я України» від 27.09.2012 року та на основі адаптованої клінічної настанови, у якій наведена найкраща практика надання медичної допомоги пацієнтам з бронхіальною астмою.

Положення уніфікованого клінічного протоколу спрямовані на створення єдиної комплексної та ефективної системи надання медичної допомоги пацієнтам з бронхіальною астмою і охоплюють всі етапи надання медичної допомоги. Заходи з своєчасного виявлення захворювання та профілактики дозволяють суттєво поліпшити та зменшити витрати на медичну допомогу.

Міжнародними прототипами для оновлення національного протоколу є такі документи: Global Initiative for Asthma (GINA, 2006-2021); Global strategy for the diagnosis and management of asthma in children 5 years and younger, 2009; PRACTALL (Practical Allergology) Pediatric Asthma Group, 2008; ICON (International consensus on Pediatric Asthma), 2012.

Глобальна стратегія з управління і профілактиці астми (Global Strategy for Asthma Management and Prevention GINA), покликана підвищити обізнаність медичних працівників і суспільства про це захворювання, щорічно публікує оновлені рекомендації, де відображені нові докази, отримані в ході досліджень бронхіальної астми. Актуальність щорічно опублікованих рекомендацій GINA полягає в комплексному підході, який можна адаптувати не тільки до місцевих умов, але і до окремих пацієнтам. Загальна поетапна стратегія лікування визнана в усьому світі, яка базується на Принципах GINA і включає п'ять кроків терапії.

Висновки. Досліджені стандарти надання медичної допомоги хворим на бронхіальну астму в Україні, вивчені нові протоколи і клінічні настанови щодо діагностики і лікування бронхіальної астми. Менеджмент астми базується на безперервному циклі з трьох послідовних дій: оцінка симптомів, лікування і оцінка відповіді на терапію. Відповідно до рекомендацій експертів GINA 2019 року, тактика і види лікування бронхіальної астми розділені на кроки.